

Kommunstyrelsen
Välfärdsnämnden

Datum
2021-04-12

Grundläggande granskning 2020

Kommunens revisorer beslutade den 1 mars 2021 att överlämna ovan rubricerad rapport till kommunstyrelsen och välfärdsnämnden.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse.

Vi bedömer att kommunstyrelsen delvis kan verifiera att styrelsens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2020, i rimlig grad kan verifiera att styrelsens verksamhet har bedrivits på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020, och i rimlig grad kan verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2020.

Vi bedömer att välfärdsnämnden delvis kan verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2020, i rimlig grad kan verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020, och i rimlig grad kan verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2020.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer:

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- pröva om former för uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi bör tydliggöras inom ramen för utvecklingsarbetet av styrmodellen,
- säkerställa att en årlig riskanalys föregår styrelsens internkontrollplan och att riskanalysen dokumenteras,
- säkerställa ett löpande arbete med intern kontroll och tydliggöra uppföljningsfrekvensen av arbetet för att vid behov kunna fatta aktuella beslut om åtgärder.

Välfärdsnämnden rekommenderas att:

- pröva om former för uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi bör tydliggöras inom ramen för utvecklingsarbetet av styrmodellen,

- säkerställa att en årlig riskanalys föregår nämndens internkontrollplan och att riskanalysen dokumenteras,
- säkerställa ett löpande arbete med intern kontroll och tydliggöra uppföljningsfrekvensen av arbetet för att vid behov kunna fatta aktuella beslut om åtgärder.

I övrigt hänvisas till rapporten.

KOMMUNENS REVISORER

Ingegerd Helén
Ordförande

Marcus Tonell
Vice ordförande

För kännedom till: Kommunfullmäktiges presidium, välfärdsnämndens presidium, kommunstyrelsens presidium, kommundirektör, ekonomichef, utvecklingschef, och kanslichef.

Grundläggande granskning:

Härryda kommun

Härryda kommun

Mars 2021

*Amanda Svensson
Isabelle Panasco*

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag till uttalande i revisionsberättelse. Följande övergripande revisionsfråga ska besvaras:

Har nämndens förvaltning skett på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll?

Granskningen omfattar följande granskningsområden:

1. Styrning, kontroll och åtgärder.
2. Måluppfyllelse för verksamheten.
3. Måluppfyllelse för ekonomin

Nr 1 utgör underlag för att pröva om den interna kontrollen är tillräcklig. Övriga områden bildar underlag för att bedöma om förvaltningen sker på ett ändamålsenligt (2) och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt (3).

Revisionskriterier i granskningen utgörs främst av kommunallagen 6:6 och följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget 2020.

Metod och avgränsning

Den översiktliga granskningen har skett genom dokumentanalys. I tid avgränsas granskningen i huvudsak till år 2020. I övrigt se "Syfte och revisionsfrågor".

Respektive granskningsområde bedöms med hjälp av signalsystem: grön (tillräckligt), gult (delvis) och röd (otillräckligt).

Kommunstyrelsen – Iakttagelser, s. 1

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har styrelsen antagit en plan för sin verksamhet?		Verksamhetsplan för kommunstyrelsen samt kommunen i sin helhet finns och antogs 2019-11-07 § 308 av kommunstyrelsen, resp. 2019-06-17 § 93 av fullmäktige.
2. Budget	a) Har styrelsen antagit en budget för sin verksamhet?		Budget återfinns i verksamhetsplan antagen 2019-11-07 § 308.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för styrelsens verksamhet?		Kommunfullmäktige har beslutat om fyra verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning i fullmäktiges strategiska plan för 2019-2022. Ett av dessa berör kommunstyrelsens verksamheter och återfinns i kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2020. <i>Vi noterar att verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning inte återfinns i kommunfullmäktiges budget och plan för 2020, medan de finansiella målen som presenterades i fullmäktiges strategiska plan 2019-2022 även återfinns i kommunfullmäktiges budget och plan för 2020.</i>
	b) Finns mål formulerade för styrelsens ekonomi?		De ekonomiska målen utgörs av kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning, om soliditet och redovisat resultat, vilket förutsätter en budget i balans.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?		Verksamhetsmål samt finansiella mål specificeras med mätmetod och målvärde.
4. Rapportering, redovisning och åtgärder	a) Har styrelsen upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till styrelsen?		Vi har inte tagit del av politiskt beslutade direktiv eller instruktion för hur ekonomi och verksamhet ska rapporteras. "Tidplan för prognosarbetet 2020" märkt Sektorn för administrativt stöd, ekonomi och upphandling finns, där datum för inlämning specificeras. Vilka uppgifter som ska rapporteras vid dessa datum framgår inte av dokumentet.
	b) Sker rapportering av verksamhet och ekonomi enligt direktiv?	E/T	<i>Ej tillämpligt, se svar på fråga 4a.</i> Vi har tagit del av ekonomiska uppföljningsrapporter från ekonomiutskottet för de tillfällen som specificeras i ovan omnämnda "Tidplan för prognosarbetet 2020". Uppföljningarna innefattar kommunstyrelsen samt välfärdsnämnsens verksamheter och fokuserar på ekonomisk prognos.

Kommunstyrelsen – Iakttagelser, s. 2

4. Rapportering, redovisning och åtgärder	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?		Två av de fyra ekonomiska uppföljningsrapporterna, samt delår och årsredovisning, redogör för måluppfyllelse för de finansiella målen. Rapport om måluppfyllelse för verksamhetsmål görs vid delårsrapport och årsredovisning.
	d) Vidtar styrelsen åtgärder för att nå måluppfyllelse?		Åtgärder vid prognostiserade ekonomiska underskott kan utläsas ur uppföljningsrapporter som godkänns av kommunstyrelsen. Tydliga åtgärder för att nå verksamhetsmålet kan ej utronas ur protokoll eller erhållen dokumentation.
5. Måluppfyllelse	a) När styrelsen uppsatta mål för verksamheten?		I styrelsens verksamhetsberättelse och bokslut 2020 anges att verksamhetsmålet inom styrelsens ansvarsområde är delvis uppfyllt.
	b) När styrelsen uppsatta mål för ekonomin?		Fullmäktiges två finansiella mål bedöms uppfyllda i kommunens årsredovisning 2020. I styrelsens verksamhetsberättelse och bokslut 2020 framgår att styrelsens resultat innebär en positiv budgetavvikelse om 400 mnkr där merparten förklaras av tidsförskjutningar. I bokslutet föreslås ca 142 mnkr av överskottet ombudgeteras till 2021.

Kommunstyrelsen - Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
6. Riskanalys	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?		Förvaltningen har genomfört en riskanalys och föreslår utifrån den en intern kontrollplan för 2020. Riskanalysen finns ej dokumenterad. Mycket kortfattad riskbedömning återfinns i styrelsens intern kontrollplan.
7. Plan för intern kontroll	a) Har styrelsen antagit plan för intern kontroll för innevarande år?		Kommunstyrelsen antog internkontrollplan för 2020 vid sammanträde 2019-11-21 § 343.
8. Rapportering och redovisning	a) Har styrelsen upprättat direktiv för rapportering till styrelsen?		I reglemente för intern kontroll, beslutat av fullmäktige 2018-12-17 § 213, framgår att kommunstyrelsen årligen i samband med årsredovisning ska utvärdera kommunens samlade interna kontroll. Vidare framgår att styrelsens huvudsakliga medel för att tillse att det finns en god intern kontroll är styrelsens uppsiktsplikt samt de fastställda planerings- och uppföljningssystemen.
	b) Sker rapportering till styrelsen enligt direktiv?		Åtterrapporering av intern kontrollplan för 2019 görs 2020-04-02 § 160. Ytterligare rapportering löpande under året eller i samband med delårsbokslut kan inte ses i kommunstyrelsens protokoll eller i delårsrapport. <i>Åtterrapporering av intern kontrollplan för 2020 har vid tidpunkt för den grundläggande granskningen inte skett.</i>
	c) Vidtar styrelsen vid behov åtgärder utifrån lämnad redovisning?		Vid åiterrapporering av intern kontrollplan för 2019 2020-04-02 § 160 konstateras att uppföljningen visar att åtgärder har vidtagits inom samtliga riskområden. Kommunstyrelsen beslutar att godkänna uppföljningen.

Kommunstyrelsen - Avslutning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på kontrollmål 5a</i>		Styrelsen kan delvis verifiera att styrelsens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2020.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på kontrollmål 5b</i>		Styrelsen kan i rimlig grad verifiera att styrelsens verksamhet har bedrivits på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020.
Intern kontroll <i>Baseras på kontrollmål 1a, 2a, 3a-c, 4a-d och 6-8</i>		Styrelsen kan i rimlig grad verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2020.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten rekommenderas kommunstyrelsen att:

- pröva om former för uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi bör tydliggöras inom ramen för utvecklingsarbetet av styrmodellen,
- säkerställa att en årlig riskanalys föregår styrelsens intern kontrollplan och att riskanalysen dokumenteras,
- säkerställa ett löpande arbete med intern kontroll och tydliggöra uppföljningsfrekvensen av arbetet för att vid behov kunna fatta aktuella beslut om åtgärder.

Välståndsnämnden – Iakttagelser, s. 1

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
1. Verksamhetsplan	a) Har nämnden antagit en plan för sin verksamhet?		Budget och verksamhetsplan 2020-2022 för välfärdsnämnden finns och antogs 2019-10-16 § 243 av nämnden.
2. Budget	a) Har nämnden antagit en budget för sin verksamhet?		Budget återfinns i verksamhetsplan antagen 2019-10-16 § 243.
3. Mål	a) Finns mål formulerade för nämndens verksamhet?		Kommunfullmäktige har beslutat om fyra verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning i fullmäktige strategiska plan för 2019-2022. Tre av dessa berör välfärdsnämndens verksamheter. <i>Vi noterar att verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning inte återfinns i kommunfullmäktiges budget och plan för 2020, medan de finansiella målen som presenterades i fullmäktiges strategiska plan 2019-2022 även återfinns i kommunfullmäktiges budget och plan för 2020.</i>
	b) Finns mål formulerade för nämndens ekonomi?		De ekonomiska målen utgörs av kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning, om soliditet och redovisat resultat, vilket förutsätter en budget i balans.
	c) Är målen uppföljningsbara (mätbara)?		Verksamhetsmål samt finansiella mål specificeras med mätmetod och målvärde.
4. Rapportering, redovisning och åtgärder	a) Har nämnden upprättat direktiv/ instruktion för rapportering till nämnden?		Vi har inte tagit del av politiskt beslutade direktiv eller instruktion för hur ekonomi och verksamhet ska rapporteras. Förvaltningen har upprättat ett dokument där uppföljning av årsplan specificeras. I dokumentet redogörs för vilka uppgifter som ska rapporteras och om det ska rapporteras till nämnden eller fullmäktige.
	b) Sker rapportering av verksamhet och ekonomi enligt direktiv?	E/T	<i>Ej tillämpligt, se svar på fråga 4a.</i> Vi har tagit del av nämndens fyra ekonomiska uppföljningsrapporter för 2020.

Välfärdsnämnden – Iakttagelser, s. 2

4. Rapportering, redovisning och åtgärder	c) Fokuserar rapportering på måluppfyllelse och resultat?		I de fyra ekonomiska uppföljningsrapporterna, samt vid delår och årsredovisning, redogörs för måluppfyllelse för de finansiella målen. Rapport om måluppfyllelse för verksamhetsmål görs i delårsrapport och årsredovisning.
	d) Vidtar nämnden åtgärder för att nå måluppfyllelse?		Nämnden redovisar genomgående under året en positiv ekonomisk avvikelse. Tydliga åtgärder för att nå verksamhetsmålen kan ej utrönas ur protokoll eller erhållen dokumentation.
5. Måluppfyllelse	a) När nämnden uppsatta mål för verksamheten?		I nämndens verksamhetsberättelse och bokslut 2020 bedöms två av de tre verksamhetsmålen inom nämndens ansvarsområde som uppfyllda, och ett som delvis uppfyllt.
	b) När nämnden uppsatta mål för ekonomin?		I verksamhetsberättelse 2020 redovisar välfärdsnämnden en positiv budgetavvikelse om 8 mnkr.

Välfärdsnämnden - Intern kontroll

Revisionsfrågor		Bedömning	Ev. noteringar
6. Riskanalys	a) Finns en dokumenterad riskanalys för intern kontroll?		Förvaltningen har genomfört en riskanalys och föreslår utifrån den en plan för 2020. Riskanalysen finns ej dokumenterad. Mycket kortfattad riskbedömning återfinns i styrelsens intern kontrollplan.
7. Plan för intern kontroll	a) Har nämnden antagit plan för intern kontroll för innevarande år?		Välfärdsnämnden antog internkontrollplan för 2020 2019-12-04 § 302.
8. Rapportering och redovisning	a) Har nämnden upprättat direktiv för rapportering till nämnden?		Enligt reglemente för intern kontroll, beslutat av fullmäktige 2018-12-17 § 213, specificeras form för åiterrapportering. Resultat av arbetet med intern kontroll lämnas till kommunstyrelsen i samband med bokslutet.
	b) Sker rapportering till nämnden enligt direktiv?		Åiterrapportering av intern kontrollplan för 2019 görs 2020-04-01 § 101. Ytterligare rapportering löpande under året eller i samband med delårsbokslut kan inte ses i nämndens protokoll eller i delårsrapport. <i>Åiterrapportering av intern kontrollplan för 2020 har vid tidpunkt för den grundläggande granskningen inte skett.</i>
	c) Vidtar nämnden vid behov åtgärder utifrån lämnad redovisning?		Vid åiterrapportering av intern kontrollplan för 2019 2020-04-01 § 101 konstateras att uppföljningen visar att åtgärder har vidtagits inom samtliga riskområden. Välfärdsnämnden beslutar att godkänna uppföljningen.

Välfärdsnämnden - Avslutning

Granskningsområde	Revisionell bedömning	Kommentar
Ändamålsenlighet <i>Baseras på kontrollmål 5a</i>		Nämnden kan delvis verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt under år 2020.
Ekonomiskt tillfredsställande <i>Baseras på kontrollmål 5b</i>		Nämnden kan i rimlig grad verifiera att nämndens verksamhet har bedrivits på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2020.
Intern kontroll <i>Baseras på kontrollmål 1a, 2a, 3a-c, 4a-d och 6-8</i>		Nämnden kan i rimlig grad verifiera att den interna kontrollen inom granskade områden har varit tillräcklig under år 2020.

Rekommendationer

För att utveckla verksamheten rekommenderas välfärdsnämnden att:

- pröva om former för uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi bör tydliggöras inom ramen för utvecklingsarbetet av styrmodellen,
- säkerställa att en årlig riskanalys föregår nämndens intern kontrollplan och att riskanalysen dokumenteras,
- säkerställa ett löpande arbete med intern kontroll och tydliggöra uppföljningsfrekvensen av arbetet för att vid behov kunna fatta aktuella beslut om åtgärder.

Miljö- och bygglovsnämnden - Iakttagelser

- I miljö- och bygglovsnämndens reglemente, beslutat av kommunfullmäktige 2020-03-26 § 50, fastslås att miljö- och bygglovsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter avseende myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet och byggnadsområdet samt lämna råd, upplysningar och information i frågor som rör nämndens verksamhet.
- Kommunfullmäktige har inte tilldelat miljö- och bygglovsnämnden några mål avseende 2020. Nämnden har heller inte tagit fram några egna mål för verksamheten.
- Det finns ingen upprättad verksamhetsplan, årshjul eller liknande för miljö- och bygglovsnämnden.
- En verksamhetsberättelse tas fram av miljö- och bygglovsnämnden i slutet av verksamhetsåret. Verksamhetsberättelse för 2019 finns framtagen, beslutad av nämnden 2020-06-10 § 100. Verksamhetsberättelsen godkänns av nämnden. Verksamhetsberättelse 2020 är ännu inte beslutad.
- Miljö- och bygglovsnämnden har under 2020 haft 10 protokollförda sammanträden.
- Av protokoll framgår att nämnden under 2020 löpande tagit del av information avseende bygglov, domar och överklaganden, kommande detaljplaner, taxa med mera. Nämnden har också tagit del av informationsärenden avseende miljö- och hälsoskydd. Miljö- och hälsoskyddsverksamheten ansvarar för tillsyn av kommunens dricksvatten, utifrån livsmedelslagen.
- I kommunens reglemente för intern kontroll, fastställt av kommunfullmäktige 17 december 2018 § 213, framgår att kommunstyrelsen samt välfärdsnämnden årligen ska upprätta, genomföra och följa upp en plan för intern kontroll. Det uppges att kommunstyrelsen i egenskap av samhällsbyggnadsnämnd och nämnd för övriga frågor ansvarar för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Miljö- och bygglovsnämnden omnämns inte i kommunens reglemente för intern kontroll.
- Det framgår av nämndens protokoll 2020-06-10 att nämnden får information om kommunstyrelsens interna kontroll.
- Det framgår i protokoll samt kommunens årsredovisning 2020 att miljö- och bygglovsnämnden antar en plan för intern kontroll för 2021.